

Meerjarenplan Zoogdiervereniging 2021 - 2025

Meerjarenplan vereniging 2021 – 2025

Datum uitgave:	21-11-2020
Status	Definitief
Auteur:	Zoogdiervereniging
Foto voorblad:	Zoogdierdag 2019: bestuursleden, organisatoren, sprekers en vrijwilligers (foto: Jan Boshamer)
Productie:	Zoogdiervereniging Bezoekadres: Toernooiveld 1 6525 ED Nijmegen Postadres: Postbus 6531 6503 GA Nijmegen Tel.: 024 7410500 secretariaat@zoogdiervereniging.nl www.zoogdiervereniging.nl

Niets uit dit rapport mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Zoogdiervereniging, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	4
2	PROFIEL VAN DE VERENIGING	5
3	MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN	6
3.1	BIODIVERSITEITSCRISIS	6
3.2	KENNIS ALS BASIS VOOR NATUURBELEID	6
3.3	POSITIE IN DE SAMENLEVING	6
3.4	INTERNATIONALE ONTWIKKELINGEN	7
4	BELEIDSDOELEN 2021-2025	8
4.1	MEER BETROKKEN LEDEN EN VRIJWILLIGERS	8
4.2	HELDERE ORGANISATIESTRUCTUUR	8
4.3	DUIDELIJKE COMMUNICATIESTRATEGIE	8
4.4	VERSTERKEN FINANCIËLE POSITIE	8
4.5	OPVULLEN KENNISLACUNES	9
4.6	BESCHERMING VAN INHEEMSE ZOOGDIEREN	9
4.7	HOE NU VERDER?	9
	BIJLAGE 1: WERKGROEPEN EN REDACTIES	10

1 Inleiding

De Zoogdierverseniging zet zich in voor de studie van alle in het wild levende zoogdieren en de bescherming van alle in het wild levende inheemse zoogdieren en hun leefgebieden. Kennis over aantalsontwikkeling en over oorzaken van achter- of vooruitgang van een soort is nodig voor effectieve bescherming. Daarom zijn studie en bescherming onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De vereniging werkt aan de bescherming van inheemse zoogdieren met behulp van actieve vrijwilligers en leden op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau. Daarnaast is de Zoogdierverseniging ook betrokken bij verschillende samenwerkingsverbanden en overleggen met andere organisaties.

Om meer slagkracht te kunnen genereren heeft de vereniging in 2005 de 'Steunstichting VZZ' opgericht. Als we in dit meerjarenplan spreken over de Zoogdierverseniging, bedoelen we de vereniging en stichting samen. Als we over slechts een van beide organisaties spreken, gebruiken we *stichting* voor de Steunstichting VZZ en gebruiken we *vereniging* als we de juridische entiteit Zoogdierverseniging bedoelen.

Vereniging en stichting delen dezelfde ideële doelstellingen, maar hebben verschillende mogelijkheden om deze te realiseren. Het dagelijks bestuur van de vereniging vormt ook het stichtingsbestuur. De vereniging heeft de ANBI status. De stichting is eind 2020 nog een SBBI¹, maar streeft ernaar op korte termijn ook de ANBI status te krijgen.

De vereniging verkrijgt haar inkomsten via lidmaatschapsgelden, abonnementsgelden, subsidies en donaties, schenkingen, erfstellingen en legaten en andere verkrijgingen en baten. De vereniging heeft geen winstoogmerk. De inkomsten worden besteed ter dekking van kosten van de tijdschriften, de contributies van samenwerkingsverbanden, communicatie, het organiseren van activiteiten voor de leden, operationele kosten, bijdragen ter facilitering van de werkgroepen en financiering van onderzoek door vrijwilligers. Het bestuur beslist over de bestemming van eventuele positieve financiële resultaten in de algemene reserve of in bestemmingsfondsen / bestemmingsreserves.

Dit meerjarenplan geeft het raamwerk weer voor de vereniging voor periode 2021-2025. Zo nodig stellen we voor afzonderlijke onderdelen gedetailleerde plannen van aanpak of afzonderlijke strategieën op.

Dit meerjarenplan is op 21 november 2020 door de ALV van de vereniging vastgesteld.

¹ Sociaal Belang Behartigende Instelling

2 Profiel van de vereniging

De vereniging bestaat sinds 1952. De leden van de vereniging zijn vrijwilligers en professionals die zich bezig houden met het beschermen en bestuderen van in het wild levende zoogdieren in Nederland. De vereniging telt anno 2020 ruim 1.600 leden en binnen de vereniging zijn 14 werkgroepen en twee redacties actief (zie bijlage 1).

De kracht van de vereniging ligt in een goede samenwerking tussen bestuur, werkgroepen, redacties, leden, vrijwilligers, medewerkers van de stichting, en externe partijen. In de periode 2021-2025 willen we deze interne en externe samenwerkingen verder verbeteren.

Binnen het ledenbestand van de Zoogdierverseniging is zeer uitgebreide en diepgaande kennis aanwezig over alle in Nederland voorkomende inheemse wilde zoogdieren, zowel wat betreft verspreiding als gedrag. Veel leden zijn actief als vrijwilliger bij monitoringsprogramma's (zoals bijvoorbeeld NEM-VTT tellingen) of zijn actief betrokken bij een werkgroep. De werkgroepen van de Zoogdierverseniging, evenals de gelieerde werkgroepen, zijn actief in het verzamelen van kennis, maar ook in het uitdragen daarvan. Zij geven excursies, lezingen, interviews, maar publiceren ook op websites, in werkgroep-periodieken, het verenigingsblad Zoogdier of in ons wetenschappelijke tijdschrift Lutra.

Door al deze activiteiten dragen leden en vrijwilligers van de vereniging bij aan de vergroting van kennis van de inheemse zoogdieren van Nederland, en de bescherming daarvan.

Egel (foto: Susanne Kuijpers)

3 Maatschappelijke ontwikkelingen

Zoogdierbescherming is net als andere vormen van natuurbescherming lange termijnwerk. Stap voor stap werken wij aan het realiseren van onze missie: het behouden en versterken van alle in het wild levende inheemse zoogdierpopulaties en hun leefgebieden in Nederland. In de periode 2021 – 2025 zullen de volgende externe trends en ontwikkelingen belangrijk zijn binnen de Zoogdierverseniging:

3.1 Biodiversiteitscrisis

De gevolgen van de biodiversiteitscrisis worden steeds meer zichtbaar; pandemieën en plagen worden frequenter en klimaatverandering is inmiddels een realiteit die leidt tot grote (internationale) beleidsprogramma's. Veel boeren merken dat hun bedrijfsvoering niet meer past in de huidige tijd. De bouw heeft lang stilgelegd doordat de natuur haar veerkracht grotendeels kwijt is geraakt. Inmiddels is de maximumsnelheid op autosnelwegen verlaagd naar 100 km/uur. Het huidige economisch systeem, dat ten grondslag ligt aan deze biodiversiteitscrisis, is niet langer houdbaar.

Voor het duurzaam kunnen functioneren van onze maatschappij en economie is een gezonde natuur een voorwaarde. Met concrete oplossingen en duidelijke berichtgeving kan de Zoogdierverseniging een bijdrage leveren aan deze gezonde natuur.

3.2 Kennis als basis voor natuurbeleid

De Raad van State heeft middels de PAS uitspraak een streep getrokken door de neiging van de Nederlandse overheid om de natuurbelangen ondergeschikt te maken aan economische belangen. Een belangrijk element in deze uitspraak van de Raad van State was dat natuurbescherming op wetenschappelijke kennis moet zijn gebaseerd. Op kennis gebaseerd natuurbeleid heeft daarmee een sterkere juridische basis gekregen. Voor een groep van de Europees beschermde zoogdiersoorten bleek het voor Nederland niet mogelijk over de staat van instandhouding te rapporteren aan de Europese Commissie vanwege gebrek aan data en kennis. Dit is het gevolg van decennia beleid met nauwelijks financiering voor (fundamenteel) zoogdieronderzoek.

Daarmee is er een noodzaak om kennislacunes op het gebied van zoogdieren de komende jaren op te heffen. De Zoogdierverseniging kan hierin een grote rol te spelen, als hét Nederlandse kennisnetwerk op het gebied van inheemse zoogdieren en het centrale punt waar alle monitoringsdata van zoogdieren bijeen komt.

3.3 Positie in de samenleving

Veel natuurorganisaties zagen zich de afgelopen 15 jaar geconfronteerd met een forse afname in ledenaantal. Gelukkig heeft de Zoogdierverseniging de afname van het ledenbestand de laatste vijf jaar weten te beperken tot ongeveer 100 leden, waardoor de vereniging nu nog ongeveer 1500 leden telt. Heel recent lijkt deze afname zelfs omgebogen

te zijn naar weer een bescheiden groei van het aantal leden. Maar ook de vrijwilligers, die lang niet allemaal lid zijn van de Zoogdierverseniging, zijn zeer belangrijk voor het behalen van de doelstellingen die de Zoogdierverseniging heeft, waaronder het vergroten van inzicht in het voorkomen en gedrag van inheemse zoogdieren en het vergroten van de draagkracht voor de visie van de Zoogdierverseniging.

Het is voor de maatschappelijke relevantie van de Zoogdierverseniging belangrijk dat de vereniging de een toenemend aantal leden en enthousiaste schare vrijwilligers houdt.

3.4 Internationale ontwikkelingen

Natuur is grensoverschrijdend; de terugkeer van de wolf en de uitbreiding van exoten als wasbeer en wasbeerhond zijn daar duidelijke voorbeelden van. Europese wetgeving blijft daarmee uitermate belangrijk voor de natuur. De Habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water zijn beide geëvalueerd en 'fit for purpose' bevonden. Daarnaast is de EU-richtlijn exoten belangrijk voor de Zoogdierverseniging.

Momenteel wordt binnen de Zoogdierverseniging hard gewerkt aan de oprichting van een netwerk van Europese zoogdierbeschermingsorganisaties.

Dit internationale netwerk maakt het mogelijk om Europese beleid (en het daarop gebaseerde nationale beleid) – op een voor inheemse zoogdieren gunstige manier - te beïnvloeden.

Meervleermuis (foto: Teddy Dolstra)

4 Beleidsdoelen 2021-2025

Tegen de achtergrond van het voorgaande heeft de vereniging zichzelf het volgende ten doel gesteld, in de periode 2021 – 2025:

4.1 Meer betrokken leden en vrijwilligers

De vereniging is voornemens de leden en vrijwilligers meer bij de verschillende activiteiten te betrekken. Ook is zij voornemens om in ledenaantal te groeien naar 2000 in 2025.

4.2 Heldere organisatiestructuur

Hoewel de vernieuwde website veel gebruiksvriendelijker is dan de oude, blijft het voor veel leden en vrijwilligers onduidelijk bij wie zij wanneer terecht kunnen. Op het moment van schrijven kent de vereniging geen centraal aanspreekpunt waar leden met ad hoc vragen terecht kunnen, terwijl hier wel behoefte aan is. Ook is het interne netwerk (van werkgroepen, sleutelvrijwilligers, leden en medewerkers van de Zoogdierverseniging) voor veel mensen ondoordringbaar. De vereniging is voornemens om in de periode 2021-2025 te voorzien in meer helderheid in de organisatiestructuur.

4.3 Duidelijke communicatiestrategie

De Zoogdierverseniging communiceert via verscheidene kanalen: de eigen website, de websites van de werkgroepen, Nature Today, Zoogdier, (digitale) nieuwsbrieven, Lutra, kranten en via radio- en televisieoptredens. Deze communicatie wordt verzorgd door verschillende medewerkers van de stichting, evenals vrijwilligers en leden van de vereniging. De vereniging is voornemens om in het begin van de periode 2021-2025 te voorzien in een duidelijke communicatiestrategie, om werknemers, (werkgroep)leden en vrijwilligers te helpen om de beschermingsboodschap zo goed mogelijk over te brengen.

4.4 Versterken financiële positie

Om de leden en werkgroepen nog beter te kunnen faciliteren en om de rol als onafhankelijke kennis- en beschermingsorganisatie te kunnen vervullen is extra financiële armslag noodzakelijk.

Om dit te bereiken zal de vereniging in de periode 2021 - 2025:

1. In de begroting extra ruimte maken voor het realiseren van doelstellingen van dit meerjarenplan.
2. Een plan uitwerken en implementeren ter verhoging van de inkomsten van de vereniging.

De omzet van de vereniging bedraagt in 2020 ongeveer € 65.000,-. Het streven is om dit in de periode 2021-2025 te verhogen naar minimaal € 75.000,- in 2025. Hierdoor kan de vereniging haar financiële mogelijkheden meer in lijn brengen met haar ambities.

4.5 Opvullen kennislacunes

Ondanks alle inspanningen van professionele en vrijwillige instanties bestaan er nog steeds grote 'witte vlekken' in de kennis van het voorkomen en gedrag van onze inheemse zoogdieren. Zo ontbreken van veel vleermuissoorten de basisgegevens die nodig zijn om uitspraken te kunnen doen over hun 'staat van instandhouding'. De vereniging is voornemens om in de periode 2021-2025, met hulp van de stichting, deze kennislacunes zover mogelijk op te vullen.

4.6 Bescherming van inheemse zoogdieren

November 2020 is de nieuwe Rode Lijst Zoogdieren in Nederland bekendgemaakt. Deze Rode Lijst Zoogdieren maakt duidelijk welke inheemse zoogdiersoorten extra bescherming behoeven. Op basis van de kennis over het voorkomen van die soorten en hun gedragingen zal de Zoogdierverseniging (mee)werken aan een zo effectief mogelijke bescherming hiervan.

4.7 Hoe nu verder?

De beleidsdoelen van het meerjarenplan zullen jaarlijks in de begroting worden uitgewerkt, waarbij het meerjarenplan richting geeft bij de actiepunten van die begroting.

Bruinvis (foto: Wim Verschraegen)

Bijlage 1: Werkgroepen en redacties

Werkgroepen

CaLutra
Egelwerkgroep
Natuurlijk Delfland
Noord-Hollandse Zoogdierstudiegroep NOZOS
Veldwerkgroep
Vleermuiswerkgroep Groningen
Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN)
Vleermuiswerkgroep Noord-Holland
Werkgroep Boomarter Nederland (WBN)
Werkgroep Kleine Marterachtigen (WKM)
Werkgroep ZeeZoogdieren (WZZ)
Zoogdierwerkgroep Utrecht (ZOUT)
Zoogdier Werkgroep Zeeland (ZWZ)
Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland

Redacties

Lutra
Zoogdier

Jong geleerd is oud gedaan (foto: Hillie Waning Vos)